

DRUSKININKŲ SPORTO CENTRO SMURTO, PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Druskininkų sporto centro smurto, patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204, Druskininkų savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V35-793 „Dėl smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos bei stebėsenos vykdymo Druskininkų savivaldybės mokyklose tvarkos aprašo ir prevencinių programų kriterijų tvirtinimo“.

2. Aprašo paskirtis – padėti Druskininkų sporto centro (toliau – Centras) bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Aprašo tikslas – ugdyti pozityvų vaiko elgesį, sukurti draugišką ir saugią atmosferą.

4. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu grupės, Centro, šeimos lygmeniu.

5. Aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Centro administracijos atstovas, treneris ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

6. Centro bendruomenės nariai turi būti supažindinti su Centro patyčių prevencijos ir intervencijos Aprašo tvarka:

6.1. sportininkai bei jų tėvai su tvarka, reglamentuota Apraše, supažindinami ugdymo grupės trenerio tėvų susirinkime;

6.2. Centro darbuotojai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

7. Apraše vartojamos sąvokos:

7.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

7.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

7.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

7.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

7.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, vaiko atstūmimas nuo grupės, apkalbinėjimas, ignoravimas, šmeižimas, gandų skleidimas, neapykantos kurstymas prieš vaiką ir kt.;

7.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt..

7.3. patyčias patiriantis vaikas – sportininkas, iš kurio yra tyčiojamasi;

7.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

7.5 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, treneris, sporto metodininkas ar budėtojas, iš kurio tyčiojasi sportininkas (-ai);

7.6. patyčių stebėtojas – sportininkas, matantis ar žinantis apie patyčias;

7.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Centro bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, trenerių, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

7.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

7.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos Centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimui.

II SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA CENTRE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi Centro direktorius, treneriai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi Centro bendruomenės nariai.

9. Centro direktorius yra atsakingas už Aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio Centro patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą Centro bendruomenei ir vykdymą.

10. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau kaip 3 atsakingi asmenys, sudarantys smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdyto grupė).

11. Centro direktorius skiria ne mažiau kaip 3 Vykdyto grupės narius, kurie kasmet:

11.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

11.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių trenerių dėl Centre fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

11.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

11.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

11.5. teikia siūlymus Centro vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, Centro darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

11.6. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi grupės treneris išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

11.7. atlieka kitus Centro Apraše numatytus veiksmus.

12. Ugdymo grupių treneriai, direktoriaus pavaduotojas, kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius,

koordinuojančius vykdymo Aprašą, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus ugdymo grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA CENTRE

13. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Centro administracijos atstovas, treneris, kitas darbuotojas nedelsiant reaguodamas:

13.1. įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena sportininkui, kuris tyčiojasi, Centro nuostatus ir elgesio taisykles;

13.3. jei sportininkui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Centro darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitosios medicinos pagalbos skyrius);

13.4. informuoja ugdymo grupės trenerį arba administracijos atstovą, vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, bei pateikia užpildytą pranešimo formą (priedas Nr.1).

14. Pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

14.1. išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir atvejį nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo formą apie smurtą ir patyčias formą ugdymo grupės treneriui arba administracijos atstovui (priedas Nr.1).

15. Ugdymo grupės treneris gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

15.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

15.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

15.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

15.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 1) ar turimą informaciją raštu ir perduoda Vykdyto grupės nariams;

16. Užpildytą formą Vykdyto grupės pirmininkas registruoja grupės patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1):

16.1. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Vykdyto grupės posėdį.

17. Vykdyto grupė, įvertinusi turimą informaciją:

17.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, ugdymo grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);

17.2. informuoja Centro vadovą apie esamą situaciją;

17.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

17.4. esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

17.5. atlieka kitus šiame Apraše numatytus veiksmus.

18. Vaikui pasityčiojus iš administracijos atstovo, trenerio ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Centro direktorių, kuris imasi Apraše ar kituose Centro dokumentuose numatytų veiksmų.

19. Administracijos atstovui, treneriui ar darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti Centro direktorių, kuris imasi Apraše ar kituose Centro dokumentuose numatytų veiksmų:

19.1. smurtavęs (-ę) ir smurtą patyręs (-ę) sportininkas (-ai) kartu su jį (juos) lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) privalo neatlygintinai nedelsdamas (nedelsdami), bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento gauti psichologinę pagalbą;

19.2. tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria treneriai, kiti Centro darbuotojai, Centro direktorius apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną,

praneša savivaldybėje veikiančiai pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos. Centro darbuotojams psichologinė pagalba neatlygintinai pradedama teikti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento, atvykus į pedagoginę psichologinę tarnybą.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys sportininko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

Druskininkų sporto centro smurto, patyčių prevencijos
ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

DRUSKININKŲ SPORTO CENTRAS
PRANEŠIMAS APIE SMURTĄ/PATYČIAS

_____ (pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

kam pranešta apie smurtą/patyčias:	
kas pranešė apie smurtą/patyčias:	
kada vyko smurtas/patyčios:	
kur įvyko smurtas/patyčios:	
Kokia smurto/patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašymas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinoma apie tokio elgesio pasikartojimą:	

Duomenys apie smurto/patyčių dalyvius:

vaiko/ų, patyrusio/ų smurtą/patyčias, vardas, pavardė	
vaiko/ų, kuris smurtavo/tyčiojosi, vardas, pavardė	
vaiko/ų, stebėjusio/ų smurtą/patyčias, vardas, pavardė, klasė	

Informacija apie

įvykį: _____

Veiksmų po įvykio planas su:

vaiku, patyrusiu smurtą/patyčias:	
vaiku, kuris smurtavo/tyčiojosi:	
stebėtojais:	
Smurto/patyčių dalyvių tėvais:	
kitais Centro darbuotojais:	

Druskininkų sporto centro smurto, patyčių prevencijos
ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

GRUPĖS SMURTO/PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F – fizinės;
Ž – žodinės;
K – kibernetinės;
S – socialinės.

M – mokinys;
S – suaugęs bendruomenės narys.

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurta/patyčias patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo	Pastabos